

ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΣΑΙΩΝ
MUNICIPALITY OF LARISSA

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: **ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**
ΤΜΗΜΑ: Η/Μ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ
Ταχ. Δ/ση : Ι.ΔΡΑΓΟΥΜΗ 1
Ταχ. Κώδικας: 40221
Πληροφορίες : ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ Ηλίας
Τηλέφωνο : 2413 – 500277
FAX : 2410 - 251339
E-mail : hm@larissa-dimos.gr

Λάρισα 16-05-2017

Αρ. Πρωτ: **30813**

ΕΡΓΟ: ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ - ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Άρθρο 1ο. Αντικείμενο της εργολαβίας

Αντικείμενο της εργολαβίας αυτής είναι η εκτέλεση των εργασιών για την κατασκευή του παραπάνω έργου. Τα είδη και οι ποσότητες των εργασιών που προβλέπονται να εκτελεσθούν αναγράφονται στον προϋπολογισμό της μελέτης. Οι συμβατικές τιμές μονάδας των εργασιών είναι οι τιμές μονάδας του τιμολογίου της μελέτης.

Άρθρο 2ο. Διατάξεις που ισχύουν

Ισχύει ο Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών» καθώς και οι κανονιστικές αποφάσεις και οι εγκύκλιοι που εκδόθηκαν ή εκδίδονται σε εξουσιοδότησή τους.

Άρθρο 3ο. Κατακύρωση δημοπρασίας – Σύμβαση

Η σύμβαση υπογράφεται από το Δήμαρχο Λαρισαίων.

Με την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος υποχρεούται να αντικαταστήσει την εγγύηση συμμετοχής με άλλη για την καλή εκτέλεση του έργου, σύμφωνα με την παρ. 1 β του άρθρου 72 του Ν.4412/2016, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 5%¹ επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α. Σε περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης είναι πάντοτε κοινές υπέρ όλων των μελών της.

Άρθρο 4ο. Αρχή εργασιών – Προθεσμίες

Η προθεσμία για την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής και των δοκιμασιών και ελέγχων που απαιτούνται (συνολική προθεσμία), ορίζεται σε **εκατό (100) ημερολογιακές μέρες**.

Οι προθεσμίες αρχίζουν από την υπογραφή της σύμβασης.

Διακοπή εργασιών για δυσμενείς καιρικές συνθήκες δε δημιουργεί στον ανάδοχο το δικαίωμα διάλυσης της εργολαβίας.

Ο ανάδοχος οφείλει να παρακολουθεί την πρόοδο και των άλλων εργασιών του έργου που εκτελεί η υπηρεσία με άλλους εργολήπτες και δε δικαιούται καμιά αποζημίωση για ζημιές ή διαφυγόντα κέρδη από καθυστέρηση της πορείας των άλλων εργασιών, οπωσδήποτε όμως δεν υπολογίζεται στις προθεσμίες του έργου το χρονικό διάστημα που έχουν διακοπεί οι εργασίες για υπηρεσιακούς λόγους και υπάρχει έγγραφη εντολή για τη διακοπή.

¹ Σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 1 β) του ν. 4212/2016, η εγγύηση καλής εκτέλεσης ανέρχεται σε ποσοστό έως 5% επί της αξίας της σύμβασης

Άρθρο 5ο. Ποινικές ρήτρες

Για κάθε μέρα υπαίτιας από μέρους του αναδόχου υπέρβασης της συνολικής προθεσμίας του έργου, η ποινική ρήτρα ορίζεται (σύμφωνα με το άρθρο 148 του Ν. 4412/2016) σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της προβλεπόμενης από τη σύμβαση αρχικής συνολικής προθεσμίας. Για τις επόμενες ημέρες μέχρι ακόμα δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αρχικής συνολικής προθεσμίας η ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου.

Ως μέση ημερήσια αξία νοείται το ημερήσιο του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης, μαζί με το ποσό των τυχόν συμπληρωματικών συμβάσεων και χωρίς την αναθεώρηση και το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), προς τη συνολική προθεσμία του έργου.

Οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) του συνολικού ποσού της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α.

Εφόσον στη σύμβαση ορίζονται τμηματικές προθεσμίες το συνολικό ποσό της ποινικής ρήτρας για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών δεν μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το τρία τοις εκατό (3%) του ποσού της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α.

Οι ποινικές ρήτρες καταπίπτουν με αιτιολογημένη απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του έργου. Η κατάπτωση των ποινικών ρητρών για υπέρβαση της συνολικής και των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών δεν ανακαλείται. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των ενδεικτικών τμηματικών προθεσμιών ανακαλούνται υποχρεωτικά αν το έργο περατωθεί μέσα στη συνολική προθεσμία και τις εγκεκριμένες παρατάσεις της.

Άρθρο 6ο. Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής

Μέσα σε δεκαπέντε (15) μέρες από τη συμβατική αρχή των εργασιών ο ανάδοχος οφείλει να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής του έργου σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν.4412/2016, που η υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δέκαπέντε (15) ημέρες με τυχόν συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις.

Εφόσον ο ανάδοχος καθυστερήσει υπαίτια πέραν του μηνός από την υπογραφή της σύμβασης την υποβολή του αναλυτικού χρονοδιαγράμματος ή την έναρξη των εργασιών, κινείται υποχρεωτικά η διαδικασία έκπτωσής του (του άρθρου 61 του Ν.3669/2008).

Άρθρο 7ο. Επιμετρήσεις

σύμφωνα με το άρθρο 151 του Ν.4412/2016, κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου παίρνονται από τον επιβλέποντα από κοινού με τον ανάδοχο όλα τα αναγκαία στοιχεία για την επιμέτρηση των ποσοτήτων, καταχωρούνται σε επιμετρητικά φύλλα σε δύο αντίγραφα, υπογράφονται από τα δύο μέρη και το καθένα παίρνει από ένα αντίγραφο.

Όταν πρόκειται για εργασίες που, όταν ολοκληρωθεί το έργο, θα έχουν επικαλυφθεί από άλλες ή θα έχουν ενσωματωθεί σε άλλες, ο ανάδοχος υποχρεούται να καλέσει τον επιβλέποντα να καταμετρήσουν τις αντίστοιχες εργασίες και να συντάξουν Πρωτόκολλο Παραλαβής Αφανών Εργασιών. Αντίστοιχο πρωτόκολλο συντάσσεται, εφόσον απαιτείται, για τον κυβισμό των αυτοκινήτων, τον καθορισμό της μέσης απόστασης μεταφοράς καθώς και για οποιαδήποτε άλλη εργασία απαιτηθεί.

Ειδικότερα, η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σ' αυτό, καθώς και ο χαρακτηρισμός των εδαφών, όπου κατασκευάζεται το έργο, γίνεται από επιτροπή από δύο ή περισσότερους

τεχνικούς υπαλλήλους, που ορίζονται από την διευθύνουσα υπηρεσία, σύμφωνα με το άρθρο 151 του Ν.4412/2016.

Σύμφωνα με τα παραπάνω και με μέριμνα και δαπάνη του ανάδοχου, συντάσσονται οι επιμετρήσεις κατά διακριτά τμήματα του έργου και υποβάλλονται στην υπηρεσία για έλεγχο και τυχόν διόρθωση. Οι επιμετρήσεις περιλαμβάνουν συνοπτική περιγραφή της εργασίας, ένδειξη του αντίστοιχου άρθρου του Τιμολογίου ή του Πρωτοκόλλου Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών, τα αναγκαία επιμετρητικά σχέδια και διαγράμματα και τους αντίστοιχους υπολογισμούς.

Μέσα σε δύο (2) μήνες από την περάτωση του έργου ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία όσες επιμετρήσεις λείπουν και την τελική επιμέτρηση σύμφωνα με το άρθρο 151 του Ν.4412/2016.

Άρθρο 8ο. Πληρωμές

Οι πληρωμές γίνονται τμηματικά με ανακεφαλαιωτικούς λογαριασμούς. Οι λογαριασμοί στηρίζονται στις επιμετρήσεις και τα πρωτόκολλα του άρθρου 7 της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων και καταρχήν απαγορεύεται να περιλαμβάνονται εργασίες που δεν έχουν επιμετρηθεί. Είναι δυνατό να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εργασίες με προσωρινές επιμετρήσεις, εφόσον βεβαίως έχουν ληφθεί επιμετρητικά στοιχεία και εφόσον, κατά την κρίση της υπηρεσίας, δεν είναι δυνατή η σύνταξη επιμετρήσεων για διακριτά τμήματα του έργου. Η εξαίρεση αυτή επιτρέπεται μόνο για τον πρώτο λογαριασμό του έργου.

Ημιτελείς εργασίες της παραγράφου 3 του άρθρου 152 του Ν.4412/2016 καθώς και υλικά στον τόπο του έργου που δεν έχουν ενσωματωθεί σ' αυτό, δεν μπορούν να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό.

Οι λογαριασμοί συντάσσονται πάντοτε ανακεφαλαιωτικοί και συνοδεύονται από συνοπτική επιμέτρηση των εργασιών που εκτελέστηκαν από την αρχή του έργου, από συνοπτικό πίνακα υπολογισμού της αναθεώρησης, από τις αποφάσεις που αναγνωρίζουν καταβολές στον ανάδοχο ή επιβάλλουν ποινικές ρήτρες ή περικοπές ή άλλες απαιτήσεις του εργοδότη, καθώς και από οποιαδήποτε άλλο στοιχείο προβλέπεται από τη νομοθεσία ή ζητηθεί από τους φορείς που χρηματοδοτούν το έργο.

Οι λογαριασμοί υποβάλλονται σε χρονικά διαστήματα που καθορίζονται από τα συμβατικά τεύχη και οπωσδήποτε στα τέλη των αναθεωρητικών περιόδων.

Άρθρο 9ο. Αναθεωρήσεις

Οι συμβατικές τιμές αναθεωρούνται κατά ημερολογιακό τρίμηνο σύμφωνα με το άρθρο 153 του Ν.4412/2016.

Άρθρο 10ο. Αυξομείωση Προϋπολογισμού - Νέες τιμές

Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν.

Για τη διάθεση των απροβλέπτων δαπανών (απρόβλεπτα) κάθε σύμβασης συντάσσεται Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών που δεν μπορεί να συμπεριλάβει συμπληρωματικές εργασίες που κατέστησαν αναγκαίες λόγω απροβλέπτων καταστάσεων.

Οι εργασίες της εργολαβίας είναι δυνατό να μειωθούν χωρίς καμιά αποζημίωση του ανάδοχου μέχρι το 25% του συνολικού συμβατικού ποσού.

Οι μεταβολές πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 156 του Ν.4412/2016.

Ειδικά, η διαχείριση των «επί έλασσον» δαπανών θα ακολουθεί τις προβλέψεις της υφιστάμενης νομοθεσίας (άρθρο 156 του Ν.4412/2016,) εφόσον η δυνατότητα χρησιμοποίησής τους αναφέρεται ρητά στη διακήρυξη και τη σύμβαση, με τους ακόλουθους όρους και περιορισμούς:

Δεν επιτρέπεται με τη χρησιμοποίηση των «επί έλασσον» δαπανών:

- να προκαλείται αλλαγή του «**βασικού σχεδίου**» της αρχικής σύμβασης, όπως αυτό περιγράφεται στα συμβατικά τεύχη,

- να θίγεται η πληρότητα, η ποιότητα και η λειτουργικότητα του έργου,
- να καταργείται μια «**ομάδα εργασιών**» της αρχικής σύμβασης,
- να πληρώνονται **νέες εργασίες**, που δεν υπήρχαν στην αρχική σύμβαση,
- να τροποποιούνται οι **προδιαγραφές** του έργου, όπως αυτές περιγράφονται στα συμβατικά τεύχη,
- να προκαλείται αύξηση ή να γίνεται εισαγωγή **νέων συμβατικών δαπανών**, οι οποίες δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο του διαγωνισμού του έργου (π.χ. για το μητρώο έργου, απολογιστικές εργασίες, κλπ).
- Υπό την προϋπόθεση εφαρμογής των προαναφερθέντων περιορισμών, επιτρέπεται η χρησιμοποίηση των «επί έλασσον» δαπανών, **χωρίς περιορισμό** ορίου μεταβολής των εργασιών στο εσωτερικό της αυτής «ομάδας εργασιών», **αλλά:**
- με περιορισμό της μεταβολής (αύξησης ή μείωσης) της συμβατικής δαπάνης μιας «ομάδας εργασιών», **έως το 20% της δαπάνης αυτής και ταυτόχρονα**
- με περιορισμό του συνόλου, αθροιστικά, όλων των μετακινήσεων από «ομάδα εργασιών» σε «ομάδα εργασιών» **έως το 10% της δαπάνης της αρχικής σύμβασης του έργου.**

Οι ως άνω ποσοτικοί περιορισμοί δεν ισχύουν στην περίπτωση που επέρχονται μόνο μειώσεις ποσοτήτων (και οικονομικού αντικειμένου) μιας σύμβασης (στο πλαίσιο των προβλέψεων του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου), **χωρίς να χρησιμοποιούνται** τα εξοικονομούμενα ποσά για την αύξηση των ποσοτήτων άλλων εργασιών της σύμβασης.

Άρθρο 11ο. Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών

Με το πέρας των εργασιών και των δοκιμασιών που προβλέπονται και μετά από σχετική αναφορά του επιβλέποντα ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας εκδίδει βεβαίωση για το χρόνο περάτωσης των εργασιών (Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών).

Εφόσον με τη λήξη της προθεσμίας περάτωσης των εργασιών διαπιστωθούν επουσιώδεις μόνο ελλείψεις στις εργασίες που έχουν εκτελεσθεί, που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του έργου, γνωστοποιούνται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία στον ανάδοχο οι ελλείψεις και τάσσεται εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους, οπότε η Βεβαίωση Περάτωσης των εργασιών εκδίδεται μετά την εμπρόθεσμη αποκατάσταση των ελλείψεων με ημερομηνία την ημερομηνία περάτωσης του έργου, χωρίς να υπολογίζεται ο χρόνος αποκατάστασης.

Αν οι εργασίες δεν έχουν περατωθεί ή οι ελλείψεις δεν είναι επουσιώδεις ή δεν περατώθηκαν οι επουσιώδεις ελλείψεις εμπρόθεσμα, εφαρμόζονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι διατάξεις των άρθρων 159 και 160 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 12ο. Χρόνος εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης – Παραλαβή

Οι διατάξεις των άρθρων 168,169,170,171 και 172 του Ν. 4412/2016 ορίζουν ότι ο χρόνος που ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να επιθεωρεί τακτικά το έργο, να το διατηρεί σε άριστη κατάσταση και να αποκαθιστά κάθε βλάβη του, ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες, εφόσον ο προϋπολογισμός του έργου δεν υπερβαίνει το όριο συμμετοχής στις δημοπρασίες εργοληπτικών επιχειρήσεων Β' τάξης, διαφορετικά ορίζεται σε δεκαπέντε (15) μήνες. Ο χρόνος αυτός αρχίζει από τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών, εφόσον μέσα σε δύο (2) μήνες από αυτή υποβληθεί από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση, διαφορετικά από την ημερομηνία που υποβλήθηκε ή συντάχθηκε με οποιοδήποτε τρόπο η τελική επιμέτρηση.

Η προσωρινή παραλαβή, εφόσον δεν έχει πραγματοποιηθεί νωρίτερα, διενεργείται ταυτόχρονα με την οριστική.

Άρθρο 13ο. Προστασία Περιβάλλοντος - Περιβαλλοντικοί Όροι

Ο ανάδοχος υποχρεούται να παίρνει κάθε μέτρο που είναι απαραίτητο και να συμμορφώνεται στις εντολές της υπηρεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου της περιοχής του έργου.

Ειδικότερα, υποχρεούται τόσο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου όσο και κατά το χρόνο υποχρεωτικής συντήρησης αυτού, να τηρεί απαρέγκλιτα όλους τους περιβαλλοντικούς όρους που έχουν καθοριστεί για το έργο. Η απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων ή το έγγραφο απαλλαγής από την τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Ε.Σ.Υ. του έργου.

Σε κάθε περίπτωση, υποχρεούται με δικές του δαπάνες (χωρίς πρόσθετη αποζημίωση, δεδομένου ότι οι σχετικές δαπάνες περιλαμβάνονται στις τιμές μονάδας του τιμολογίου) πριν την παράδοση του έργου για χρήση, να αφαιρέσει και να απομακρύνει από το εργοτάξιο του έργου και γενικά τους γύρω χώρους τα απορρίμματα, ικρίωματα, μηχανήματα, υλικά, προσωρινές ή άλλες εγκαταστάσεις κλπ., να ισοπεδώσει και να διαμορφώσει τους χώρους όπου ήταν τοποθετημένα ή εγκατεστημένα και γενικά να αποκαταστήσει το τοπίο που επηρεάστηκε από ή κατά την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με τις υποδείξεις της υπηρεσίας και σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

Άρθρο 14ο. Αρχαιότητες

Ο ανάδοχος υποχρεούται, αμέσως μόλις διαπιστώσει την ύπαρξη αρχαιοτήτων οποιασδήποτε ηλικίας στο έργο, να ειδοποιήσει τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και την αρμόδια Αρχαιολογική Υπηρεσία και να διακόψει κάθε εργασία στην περιοχή των ευρημάτων, παίρνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την διατήρηση και διαφύλαξή τους καθώς και για τη φύλαξη του χώρου.

Μετά τον πρώτο χαρακτηρισμό από την Αρχαιολογική Υπηρεσία, θα δοθούν οδηγίες στον Ανάδοχο για τη συνέχιση των εργασιών ή την προσωρινή διακοπή τους για τη διενέργεια αρχαιολογικής έρευνας από την αρμόδια υπηρεσία και τη μεταφορά του εξοπλισμού και του προσωπικού του σε άλλη θέση εργασίας έως τη λήξη των αρχαιολογικών ερευνών, με ανάλογη πιθανόν τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος του έργου.

Η μετατόπιση από τη μία θέση εργασίας σε άλλη γίνεται άμεσα από τον ανάδοχο χωρίς καμιά αποζημίωση προκειμένου να μην υπάρχει καθυστέρηση εξαιτίας του για τη διενέργεια των αρχαιολογικών ερευνών.

Άρθρο 15ο. Κανονιστικές απαιτήσεις για την ασφάλεια και υγεία εργασίας

Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί το έργο με τρόπο ασφαλή και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα αστυνομικές διατάξεις και οδηγίες του Κυρίου του Έργου, όπως εκφράζονται μέσω της υπηρεσίας αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

Άρθρο 16ο. Οργάνωση και Διαχείριση Ασφάλειας και Υγείας Εργασίας

Ο ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει το Σύστημα Οργάνωσης και Διαχείρισης Ασφάλειας και Υγείας Εργασίας (Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε.) στο έργο ώστε να περιοριστεί ο εργασιακός κίνδυνος στο ελάχιστο. Ως ελάχιστες απαιτήσεις για το Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε. ορίζονται οι εξής:

1. Δήλωση πολιτικής ασφάλειας εργασίας του αναδόχου.
2. Ορισμός τεχνικού ασφάλειας, συντονιστή ασφάλειας και ιατρού εργασίας.

3. Υποχρέωση αναδόχου για αναθεώρηση Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ.

Ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας του έργου υποχρεούται να κάνει την αναθεώρηση του Σχεδίου και του Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας της μελέτης, να παρακολουθεί τις εργασίες όσον αφορά θέματα Ασφάλειας και Υγείας Εργασίας και να συντάξει τον τελικό Φ.Α.Υ.

Το Σ.Α.Υ. αναπροσαρμόζεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών ενώ στο Φ.Α.Υ. εμπεριέχονται οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει. Συνεπώς ο Φ.Α.Υ. συμπληρώνεται σταδιακά και παραδίδεται με την ολοκλήρωση του έργου στον Κύριο του Έργου ενημερωμένος ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου, έτσι όπως αυτό

κατασκευάστηκε. Σε περίπτωση που δεν έχει παραδοθεί από την Υπηρεσία Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ. στον ανάδοχο μαζί με την τεχνική μελέτη, αυτός υποχρεούται στη σύνταξή τους και την υποβολή τους στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αδαπάνως για το Δημόσιο.

4. Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, π.χ. εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού κλπ. Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διάφορων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αερίων, ατμού κλπ.) στην πυρασφάλεια κλπ.

5. Κατά την εκτέλεση του έργου το Σ.Α.Υ. και ο Φ.Α.Υ. τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του ανάδοχου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή των Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ.

6. Μετά την αποπεράτωση του έργου ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συνοδεύει το έργο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου.

7. Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω αφορούν την οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από το νόμο, βαρύνουν τον ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνονται στις τιμές του τιμολογίου.

Άρθρο 17ο : Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου

α. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).

2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν :

α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.

β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους :Π.Δ.305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).

γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ,ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια **Επιθεώρηση Εργασίας**

2. Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.14) σε συνδυασμό με την Υ.Α 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

3. Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολόγιου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του ΣΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το Η Μ Α Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α.

κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ.

Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

4. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο.

4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα όλα μέτρα ασφάλειας και υγείας .

4.2 Εργοταξιακή σήμανση – σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση – εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου.

4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών.

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων .

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κλπ)

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV, μέρος Β' τμήμα II, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία :

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας

2. Άδεια κυκλοφορίας

3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.

4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)

5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV, μέρος Β', τμήμα II, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παραρτ. II, παρ.2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.

6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).

7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4. παρ.7).

5. Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

6. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ: «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»

<p>A. ΝΟΜΟΙ N. 495/76 N. 1396/83 N. 1430/84 N. 2168/ 93 N. 2696/99 N. 3542/07 N. 3669/08 N. 3850/10 N. 4030/12</p> <p>B. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ Π. Δ. 413/77 Π. Δ. 95/78 Π. Δ. 216/78 Π. Δ. 778/80 Π. Δ. 1073/81 Π. Δ. 225/89 Π. Δ. 31/90 Π. Δ. 70/90 Π. Δ. 85/91 Π. Δ. 499/91</p>	<p>ΦΕΚ 337/A/76 ΦΕΚ 126/A/83 ΦΕΚ 49/A/84 ΦΕΚ 147/A/93 ΦΕΚ 57/A/99 ΦΕΚ 50/A/07 ΦΕΚ 116/A/08 ΦΕΚ 84/A/10 ΦΕΚ 249/A/12</p> <p>ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΦΕΚ 128/A/77 ΦΕΚ 20/A/78 ΦΕΚ 47/A/78 ΦΕΚ 193/A/80 ΦΕΚ 260/A/81 ΦΕΚ 106/A/89 ΦΕΚ 31/A/90 ΦΕΚ 31/A/90 ΦΕΚ 38/A/91 ΦΕΚ 180/A/91</p>	<p>Π. Δ. 395/94 Π. Δ. 396/94 Π. Δ. 397/94 Π. Δ. 105/95 Π. Δ. 455/95 Π. Δ. 305/96 Π. Δ. 89/99 Π. Δ. 304/00 Π. Δ. 155/04 Π. Δ. 176/05 Π. Δ. 149/06 Π. Δ. 2/06 Π. Δ. 212/06 Π. Δ. 82/10 Π. Δ. 57/10</p> <p>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΥΑ 130646/84 ΚΥΑ 3329/89 ΚΥΑ 8243/1113/91 ΚΥΑ αρ.οικ.Β.4373/1205/93 ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93</p>	<p>ΦΕΚ 220/A/94 ΦΕΚ 220/A/94 ΦΕΚ 221/A/94 ΦΕΚ 67/A/95 ΦΕΚ 268/A/95 ΦΕΚ 212/A/96 ΦΕΚ 94/A/99 ΦΕΚ 241/A/00 ΦΕΚ 121/A/04 ΦΕΚ 227/A/05 ΦΕΚ 159/A/06 ΦΕΚ 268/A/06 ΦΕΚ 212/A/06 ΦΕΚ 145/A/10 ΦΕΚ 97/A/10</p> <p>ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΦΕΚ 154/B/84 ΦΕΚ 132/B/89 ΦΕΚ 138/B/91 ΦΕΚ 187/B/93 ΦΕΚ 765/B/93</p>
<p>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΥΑ αρ. 8881/94 ΥΑ αρ.οικ. 31245/93 ΥΑ 3009/2/21-γ/94 ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 ΥΑ 3131.1/20/95/95 ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96 Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97 ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99 ΚΥΑ αρ.οικ.15085/593/03 ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03 ΚΥΑ αρ.6952/11 ΥΑ 3046/304/89 ΥΑ Φ.28/18787/1032/00 ΥΑ αρ. οικ. 433/2000 ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01 ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/01 ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/02 ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11 ΥΑ 21017/84/09 Πυροσβεστική διάταξη 7, Απόφ. 7568.Φ.700.1/96</p>	<p>ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΦΕΚ 450/B/94 ΦΕΚ 451/B/93 ΦΕΚ 301/B/94 ΦΕΚ 73/B/94 ΦΕΚ 978/B/95 ΦΕΚ 677/B/95 ΦΕΚ 1035/B/96 ΦΕΚ 113/B/97 ΦΕΚ 987/B/99 ΦΕΚ 1186/B/03 ΦΕΚ 708/B/03 ΦΕΚ 420/B/11 ΦΕΚ 59/Δ/89 ΦΕΚ 1035/B/00 ΦΕΚ 1176/B/00 ΦΕΚ 686/B/01 ΦΕΚ 266/B/01 ΦΕΚ 16/B/03 ΦΕΚ 905/B/11 ΦΕΚ 1287/B/09 ΦΕΚ 155/B/96</p>	<p>Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03 ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08 ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε</p>	<p>ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03 ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ οικ/215/31-3-08 ΑΡ.ΠΡ. 10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1Λ-ΚΦΖ</p>

Άρθρο 18ο. Τοπογραφικές εργασίες –εφαρμογές στο έδαφος.

Κάθε εργασία αναγκαία κατά την κρίση της επιβλέπουσας Υπηρεσίας, για την εφαρμογή στο έδαφος των εγκεκριμένων σχεδίων ή διαγραμμάτων, εκτελείται με επιμέλεια και με δαπάνες του αναδόχου κατά τις οδηγίες της επιβλέπουσας Υπηρεσίας, η οποία ελέγχει την ακρίβεια σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς.

Σε κάθε περίπτωση, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος πριν από οποιαδήποτε παραγγελία, να υποβάλλει συμπληρωματικά όποια από τα ακόλουθα στοιχεία δεν περιέχονται στη μελέτη.

1. Πλήρεις φωτοτεχνικούς υπολογισμούς για όλα τα έργα (φωτοτεχνική μελέτη δρόμων, κόμβων, επιφανειών), με τους οποίους θα αποδεικνύεται ότι επιτυγχάνονται τα απαιτούμενα φωτομετρικά μεγέθη που αναφέρονται στις εγκεκριμένες προδιαγραφές και στα πρότυπα κατασκευής έργων.

2. Δείγμα φωτιστικού σώματος για κάθε τύπο λαμπτήρα.

3. Δεπτομερή τεχνικά φυλλάδια (PROSPECTUS).

4. Καμπύλες συντελεστή χρησιμοποίησης.

5. Διαγράμματα πολικής κατανομής σε δυο επίπεδα, ένα παράλληλο και ένα κάθετο προς τον διαμήκη άξονα του φωτιστικού σώματος.

6. Καμπύλες ISOLUX

7. Καμπύλες πτώσης της φωτεινής ροής, συναρτήσεϊ του χρόνου, για τους προσφερόμενους λαμπτήρες και καμπύλη θνησιμότητας.

8. Τεχνικά φυλλάδια (PROSPECTUS) με τα τεχνικά χαρακτηριστικά των στραγγαλιστικών πηνίων.

Όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται στο έργο είναι καινούργια και αμεταχείριστα, σύμφωνα με τα Ευρωπαϊκά και Διεθνή σχετικά πρότυπα συμμόρφωσης. Όπου αναγράφεται τυχόν συγκεκριμένη εμπορική ονομασία ή σήμα, θα πρέπει να συνοδεύεται από το "ή ισοδύναμό του".

Στην περίπτωση αγωγών ύδρευσης, ο εργολάβος είναι υποχρεωμένος με την παρουσία του επιβλέποντα να προβαίνει με δαπάνες του στον έλεγχο της στεγανότητας των αρμών με υποβολή του αγωγού σε υδραυλική πίεση ίση με αυτή που προβλέπεται από τον κανονισμό οπότε και συντάσσεται το σχετικό πρωτόκολλο δοκιμασίας. Κανένα τμήμα αγωγού δε θεωρείται ότι έχει παραληφθεί αν δεν έχει υποστεί με επιτυχία τον παραπάνω έλεγχο στεγανότητας. Οποιαδήποτε βλάβη ή διαρροή αποκαθίσταται με δαπάνες του.

Η ποιότητα του έργου και η συμμόρφωσή του προς τις προδιαγραφές αυτές θα παρακολουθείται σ' όλα τα στάδια με συνεχείς ελέγχους μακροσκοπικούς και εργαστηριακούς.

Άρθρο 19ο. Ποιότητα υλικών. Δείγματα. Έλεγχοι.

Τα υλικά πρέπει να είναι άριστης ποιότητας και να πληρούν τους όρους των αντίστοιχων τεχνικών προδιαγραφών. Τα υλικά και λοιπά είδη που θα χρησιμοποιηθούν χωρίς έγκριση θα απορρίπτονται εφόσον διαπιστωθεί η ακαταλληλότητά τους. Τα απαιτούμενα δείγματα θα παίρνονται έγκαιρα πριν από την χρήση τους και θα εξετάζονται από αρμόδιο κρατικό εργαστήριο με δαπάνη του αναδόχου.

Στα προβλεπόμενα από τις προδιαγραφές χρονικά διαστήματα θα καλείται το αρμόδιο κρατικό εργαστήριο για δειγματοληψίες και δοκιμασίες στοιχείων του έργου (αντοχή σκυροδέματος, συμπυκνώσεις κλπ.).

Για τη διευκόλυνση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας στους εργαστηριακούς ελέγχους, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διατηρεί στον τόπο του έργου μία σειρά μήτρες για τη λήψη

δοκιμίων σκυροδέματος, στον αριθμό και τις διαστάσεις που προβλέπονται από το Κανονισμό Τεχνολογίας Σκυροδέματος, καθώς και κάθε άλλη συσκευή, όργανο, εργαλείο κλπ απαιτηθεί για το σκοπό αυτό.

Άρθρο 20ο. Έργα συντήρησης αρχαιοτήτων.

Για τα έργα συντήρησης αρχαιοτήτων επιπλέον των διατάξεων του άρθρου 2 ισχύουν και οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν.2557/97 και του Π.Δ.99/92 και τα έργα παρακολουθούνται και από την αρμόδια εφορία αρχαιοτήτων.

Άρθρο 21ο. Προσαρμογή συμπλήρωση μελέτης. Εφαρμογές στο έδαφος.

Ο ανάδοχος έχει υποχρέωση χωρίς άλλη αμοιβή, αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης να προχωρήσει στον έλεγχο της τεχνικής μελέτης του έργου, να επισημάνει με έγγραφό του τυχόν σφάλματα ή ατέλειες και να προτείνει και επιφέρει μετά από έγκριση τις απαραίτητες διορθώσεις, συμπληρώσεις, τροποποιήσεις δεδομένου ότι είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για την ευστάθεια και έντεχνη κατασκευή του έργου που εκτελεί. Επιπλέον έχει υποχρέωση με βάση τις οδηγίες της υπηρεσίας να συμπληρώνει ή να συντάσσει από την αρχή τις σχετικές μελέτες και κατασκευαστικά σχέδια που πιθανόν υπάρχουν ή που ο ίδιος έχει συντάξει και να τα προσαρμόζει στο έδαφος όπως επίσης και η Αποτύπωση και η ψηφιοποίηση του παρασκευασθέντος δικτύου της φωτισμού που θα είναι σε μορφή CAD και GIS Τα περιγραφικά χαρακτηριστικά που θα καταγραφούν είναι : Δημοτική Ενότητα χωροθέτησης του ιστού.

Ονομασία οδού όπου τοποθετείται ο ιστός ,το φωτιστικό σώμα και ο πίνακας διανομής (πίλαρ) ο τύπος φωτιστικών , τύπος και ύψος ιστού ,υλικό ιστού,ο αριθμός φωτιστικών ανα ιστό, ο τύπος του/των λαμπτήρα,η ισχύς των λαμπτήρων . Όλα τα παραπάνω θα συντάσσονται και υπογράφονται από διπλωματούχο μηχανικό που θα αμείβεται από τον ανάδοχο σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τις αμοιβές των μηχανικών, χωρίς καμιά αποζημίωση του ανάδοχου δεδομένου ότι στις τιμές του τιμολογίου συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή του μηχανικού που θα συντάξει τις μελέτες καθώς και κάθε φύσης πρόσθετη δαπάνη που θα απαιτηθεί για τη σύνταξή τους.

Κάθε εργασία που είναι απαραίτητη για την εφαρμογή στο έδαφος των εγκεκριμένων διαγραμμάτων και σχεδίων, εκτελείται με επιμέλεια και δαπάνη (υλικά, τεχνικά μέσα, προσωπικό κλπ) του αναδόχου και σύμφωνα με τις οδηγίες της Διευθύνουσας Υπηρεσίας που ελέγχει την ακρίβεια και τη συμφωνία με τους ισχύοντες κανονισμούς.

Κάθε πρόσθετη δαπάνη από κακή εφαρμογή ή ακόμη και ανακρίβεια της μελέτης και των σχεδίων βαρύνει αποκλειστικά τον ανάδοχο.

Άρθρο 22ο. Δίκτυα Οργανισμών.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να απευθυνθεί σε όλους τους οργανισμούς κοινής ωφέλειας για να του γνωρίσουν τις θέσεις των δικτύων τους που οφείλει να προστατεύει σε όλη τη διάρκεια των εργασιών του. Η ευθύνη και δαπάνη για την αποκατάσταση κάθε βλάβης που θα προκληθεί σ' αυτά καθώς και κάθε αποζημίωση που πιθανόν ζητηθεί από τρίτους, από την αιτία αυτή, βαρύνει τον ανάδοχο.

Άρθρο 23ο. Μελέτη συνθηκών κατασκευής του έργου.

Η συμμετοχή στη δημοπρασία ή η υπογραφή της σύμβασης σε περίπτωση ανάθεσης αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι ο ανάδοχος, μετά από προσωπική μετάβασή του, γνωρίζει τις τοπικές συνθήκες του έργου δηλαδή τοποθεσία, διαμόρφωση και φύση εδάφους, πηγές λήψης υλικών και νερού, συνήθειες μετεωρολογικές συνθήκες, διακυμάνσεις στάθμης υπόγειων νερών, ποταμών, λιμνών, θάλασσας κλπ., τη δυνατότητα εξεύρεσης του κατάλληλου προσωπικού,

μηχανημάτων, υλικών κλπ., καθώς και οτιδήποτε άλλο μπορεί να επηρεάσει την πρόοδο ή το κόστος των εργασιών. Επίσης αμάχητο τεκμήριο αποτελεί ότι ο ανάδοχος γνωρίζει τα συμβατικά τεύχη της μελέτης καθώς και το φορέα και τις συνθήκες χρηματοδότησης.

Άρθρο 24ο. Περιεχόμενο των τιμών του τιμολογίου.

Οι τιμές του τιμολογίου αναφέρονται σε μονάδες ολοκληρωμένων εργασιών. Ο ανάδοχος δεν δικαιούται καμιά άλλη πληρωμή ή αποζημίωση για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση της εργασίας εκτός από το ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος του εργολάβου που είναι 18% (εφόσον εμπίπτει στις σχετικές διατάξεις) και ενδεχόμενα την αναθεώρηση.

Στις τιμές μονάδας περιλαμβάνονται εκτός των δαπανών που περιγράφονται στα περιγραφικά τιμολόγια, για την προμήθεια όλων των υλικών και μικροϋλικών που απαιτούνται για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου και τη μεταφορά τους στη θέση που θα χρησιμοποιηθούν, και η διαλογή τους, η φύλαξή τους, η φθορά κλπ., οι δαπάνες λειτουργίας, συντήρησης, μίσθωσης, απόσβεσης, αποθήκευσης, φύλαξης των μηχανημάτων, οχημάτων, εργαλείων κλπ., οι δαπάνες μισθών και ημερομισθίων του προσωπικού, οι δαπάνες όλων των εργοδοτικών επιβαρύνσεων, οι δαπάνες για τη μεταφορά, τη διαμονή του καθώς και κάθε άλλη παροχή ή αποζημίωση προς αυτό, οι δαπάνες για εργασίες που απαιτούνται για την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και για την αποκατάστασή του σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς όρους και τις υποδείξεις της υπηρεσίας, οι δαπάνες για την απομάκρυνση των μηχανημάτων, ικριωμάτων, υλικών, εγκαταστάσεων του εργοταξίου, απορριμμάτων κλπ. και την αποκατάσταση του χώρου, οι δαπάνες για τη διευκόλυνση και υποβοήθηση της αρχαιολογικής υπηρεσίας στις εργασίες της, οι δαπάνες για τις διακοπές ή καθυστερήσεις των εργασιών που μπορεί να προέλθουν από τις έρευνες ή την ανεύρεση αρχαιολογικών ευρημάτων καθώς και οι δαπάνες για την προστασία των ευρημάτων, οι δαπάνες για ικριώματα γενικά, οι δαπάνες για κάθε είδους ασφαλίσεις έργου μηχανημάτων, προσωπικού, οι δαπάνες για κάθε είδους αποζημίωση για ατυχήματα, οι δαπάνες για την κατασκευή, συντήρηση, σήμανση και αποζημίωση παρακαμπτήριων και δρόμων προσπέλασης που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των εργασιών, οι δαπάνες για τη σήμανση και περίφραξη κάθε σημείου του έργου που είναι δυνατό να προξενήσει προβλήματα ή ατυχήματα, οι δαπάνες για την προστασία των δικτύων κοινής ωφέλειας, για την αποκατάσταση κάθε βλάβης σ' αυτά όπως και κάθε αποζημίωση που πιθανόν να ζητηθεί για το λόγο αυτό από τρίτους, οι δαπάνες για την συντήρηση του έργου έως την οριστική παραλαβή, οι δαπάνες για την εκπόνηση λεπτομερών κατασκευαστικών σχεδίων, για τη σύνταξη ή τροποποίηση των μελετών, για την εφαρμογή των μελετών στο έδαφος, για τη σύνταξη των επιμετρητικών σχεδίων και των τελικών σχεδίων εφαρμογής και λεπτομερειών, οι δαπάνες για τη λήψη φωτογραφιών του έργου σε όλες τις φάσεις κατασκευής του σύμφωνα με τις υποδείξεις της υπηρεσίας, οι δαπάνες για τις εργαστηριακές εξετάσεις και τις δοκιμές των υλικών και των διαφόρων στοιχείων του έργου καθώς και για την προμήθεια και διατήρηση στον τόπο του έργου των απαραίτητων συσκευών, οργάνων και εργαλείων (μήτρες για δοκίμια σκυροδέματος, κόσκινα κλπ) που είναι απαραίτητα για τη λήψη δοκιμίων ή την εκτέλεση των εξετάσεων, τα έξοδα συμμετοχής στη δημοπρασία και σε κάθε επανάληψή της, τα έξοδα σύστασης, λειτουργίας και διάλυσης του εργοταξίου και του γραφείου επίβλεψης, οι δαπάνες για την κίνηση της διευθύνουσας υπηρεσίας και της προϊσταμένης αρχής καθώς και κάθε δαπάνη για τη διάθεση των απαραίτητων οργάνων, συσκευών και υλικών που απαιτούνται για την άρτια και απρόσκοπτη επίβλεψη των εργασιών του έργου, οι δαπάνες σύνταξης και τήρησης του Σ.Α.Υ. και του Φ.Α.Υ. σύμφωνα με την

ισχύουσα νομοθεσία και την Ε.Σ.Υ. καθώς και οι δαπάνες που προκύπτουν από την οργάνωση του εργοταξίου σύμφωνα με αυτά, οι δαπάνες για τη σύνταξη και εφαρμογή Προγράμματος Ποιότητας Έργου εφόσον προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις ή ζητηθεί από την υπηρεσία η σύνταξη και εφαρμογή του, οι δαπάνες για την κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδων με τα στοιχεία του έργου, που η τοποθέτησή τους επιβάλλεται από τα εθνικά ή τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη μορφή, διαστάσεις και χρώματα, που καθορίζονται από αυτά, οι φόροι, τα τέλη, οι δασμοί, οι ασφαλιστικές κρατήσεις ή επιβαρύνσεις, οι τόκοι και αποσβέσεις κεφαλαίων και εγγυήσεων και γενικά κάθε δαπάνη που, ακόμη και αν δεν κατονομάζεται ρητά, είναι απαραίτητη για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου.

Εκ των υστέρων δεν είναι δυνατό να θεμελιωθεί καμία αξίωση ή αμφισβήτηση για τις ποσότητες και τις αποστάσεις μεταφοράς των υλικών ή για τις αποδόσεις των εργατοτεχνιτών ή για τις τιμές των ημερομισθίων και των υλικών.

Άρθρο 25ο. Φόροι. Τέλη. Κρατήσεις.

Ο ανάδοχος υπόκειται σε όλους τους φόρους, τέλη και κρατήσεις που ισχύουν την ημέρα της δημοπρασίας ή της ανάθεσης και υποχρεούται να καταβάλλει στο εργατοτεχνικό του προσωπικό ότι ορίζεται κάθε φορά από το Υπουργείο Εργασίας με αποφάσεις του (δώρα εορτών Πάσχα και Χριστουγέννων, μέρες υποχρεωτικής αργίας, επιδόματα άδειας κ.λπ.).

Εφόσον το έργο εκτελείται με χρηματοδότηση ιδίου πόροι, απαλλάσσεται από κάθε κράτηση προς τρίτους εκτός από την εισφορά 0,2% προς το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., Ε.Μ.Π. 0,5%, την εισφορά 0,6% του Ν.2166/93, τον ειδικό φόρο 3% και την εγγύηση για την καλή εκτέλεση του έργου 5%. Σε κάθε άλλη περίπτωση, εκτός από τις παραπάνω, υπόκειται και στις παρακάτω κρατήσεις: Τ.Υ.Δ.Κ. 1,0%, Τ.Π.Ε.Δ.Ε. 1,0%. Επιπλέον καταβάλετε **άπαξ κράτηση 0,06%** υπέρ Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ η οποία υπολογίζεται επί της αξίας (εκτός Φ.Π.Α.) της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης.

Διευκρινίζεται ότι αν μετά την ημέρα της δημοπρασίας ή της ανάθεσης επιβληθούν νέοι φόροι, τέλη, κρατήσεις κλπ. ή καταργηθούν παλαιοί, τα αντίστοιχα ποσά θα είναι σε βάρος ή σε όφελος του έργου και ο ανάδοχος θα πληρώνεται σύμφωνα με τους όρους και τις υποχρεώσεις που ισχύουν τη μέρα διενέργειας της δημοπρασίας ή της υπογραφής της σύμβασης, όταν πρόκειται για απευθείας ανάθεση.

Άρθρο 26ο. Ασφάλιση προσωπικού.

Ο ανάδοχος έχει υποχρέωση να ασφαλίζει το προσωπικό που απασχολεί στο Ι.Κ.Α. και στους άλλους ασφαλιστικούς φορείς και να καταβάλλει εγκαίρως τις νόμιμες εισφορές.

Άρθρο 27ο. Τήρηση νόμων, αστυνομικών διατάξεων. Μέτρα ασφάλειας.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τους νόμους και τις αστυνομικές διατάξεις και να παίρνει όλα τα κατάλληλα μέτρα, για την ασφάλεια του έργου, του προσωπικού του και κάθε τρίτου και ευθύνεται απόλυτα και αποκλειστικά, αστικά και ποινικά, για οποιοδήποτε ατύχημα, ζημία ή βλάβη συμβεί στο έργο, στο προσωπικό του ή σε κάθε τρίτο από οποιαδήποτε αιτία ακόμη και για τα τυχαία. Επιπλέον οφείλει να διατηρεί το απαιτούμενο φαρμακευτικό υλικό για την παροχή πρώτων βοηθειών και να παρέχει τις πρώτες βοήθειες σε περίπτωση ατυχημάτων.

Ο ανάδοχος υποχρεούται με δική του ευθύνη και δαπάνες να εφαρμόζει τις αστυνομικές διατάξεις και τις εντολές της υπηρεσίας τις σχετικές με την εξασφάλιση της κυκλοφορίας, την αντιστήριξη και επισήμανση (περίφραξη, πινακίδες, φώτα, προσωπικό κλπ.) των ορυγμάτων, επιχωμάτων, υλικών, παρακαμπτηρίων και κάθε άλλο σημείο του έργου που είναι δυνατό να προκαλέσει προβλήματα ή ατυχήματα. Επίσης υποχρεούται με ευθύνη και δαπάνη του να

δημοσιεύει στον τύπο κάθε αλλαγή ή διακοπή στην κυκλοφορία και να χρησιμοποιεί, εφόσον παρουσιαστεί ανάγκη, υπαλλήλους του τροχονόμου για την ασφαλή καθοδήγηση πεζών και τροχοφόρων.

Τα παραπάνω μέτρα οφείλει να παίρνει σε όλη τη διάρκεια του εικοσιτετράωρου και οι δαπάνες για την εφαρμογή τους συμπεριλαμβάνονται στις τιμές του τιμολογίου.

Λάρισα 05/05/2017

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ Η/Μ

Ηλίας ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ

Βασιλική ΜΠΟΥΜΠΙΤΣΑ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αθανάσιος ΠΑΤΣΙΟΥΡΑΣ